

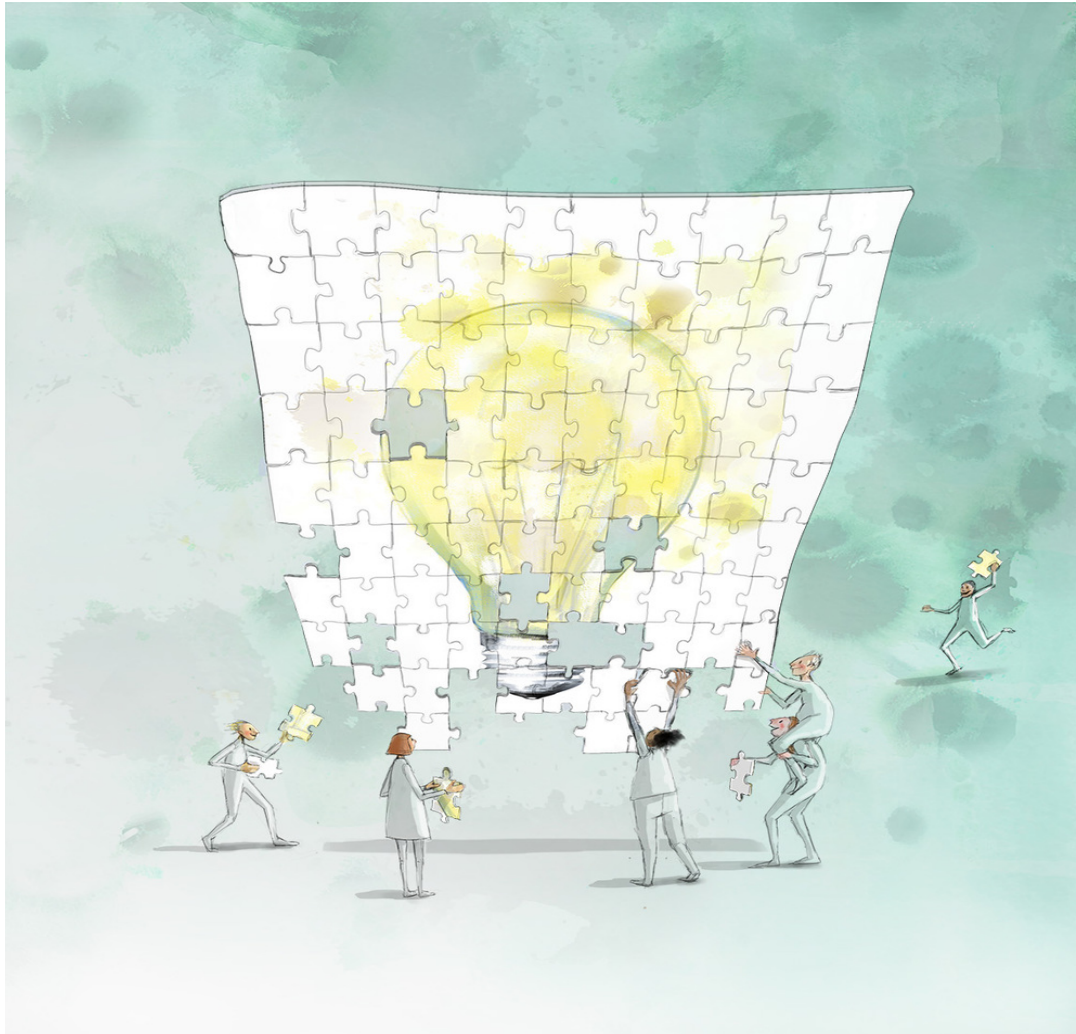
Centre pour
le développement
socio-émotionnel

Verstoe vun verhalensopfällege Kanner a Jonken am Schoulalldag

Kolloquium CDSE-November 2020

Josiane Schleich
Raoul Koenig

Ee Versuch besser/anescht ze verstoë

Programm

Ausgangspunkt/Ausgangshypothes

- 1. Entwécklungslogesch Approche
- 2. Entschlëssele vu Verhale
- 3. Wat léisst dat Verhale bei mir aus?
- 4. Emgang mat Jonken déi ee sozio-emotionalen Entwécklungsretard opweisen

Austausch

Entwicklungstherapie- Entwicklungspädagogik

© Institut ETEP Europe, Mönchengladbach

ETEP

- Positiv sozio-emotional Entwécklung
- Entschlëssele vun Verhalen
- Gestaltung vun Léierprozesser
- Verhalenssteuerung

Ausgangspunkt

Säi Verhalen ass nët ze begräifen!
Firwat mécht hien dat?
Firwat verhält hat sech esou?

Hypothes

All Verhale mécht Sënn

- All Verhalen mécht am Kontext Sënn
- Et ginn (individuell) Grënn, déi dem Verhale Sënn ginn
- Wéi eng Grënn kennen et da bei dem Kand ginn, vir dass säin Verhale (onugepasst/obskuer) Sënn mëscht?

1. Etapp: Entwécklungslogesch Approche

- Wat seet d'Entwécklungspsychologie?
- Déi verschidden Entwécklungsstufen
- Entwécklungdiagnostik
- Eng méiglech Entlaaschtung

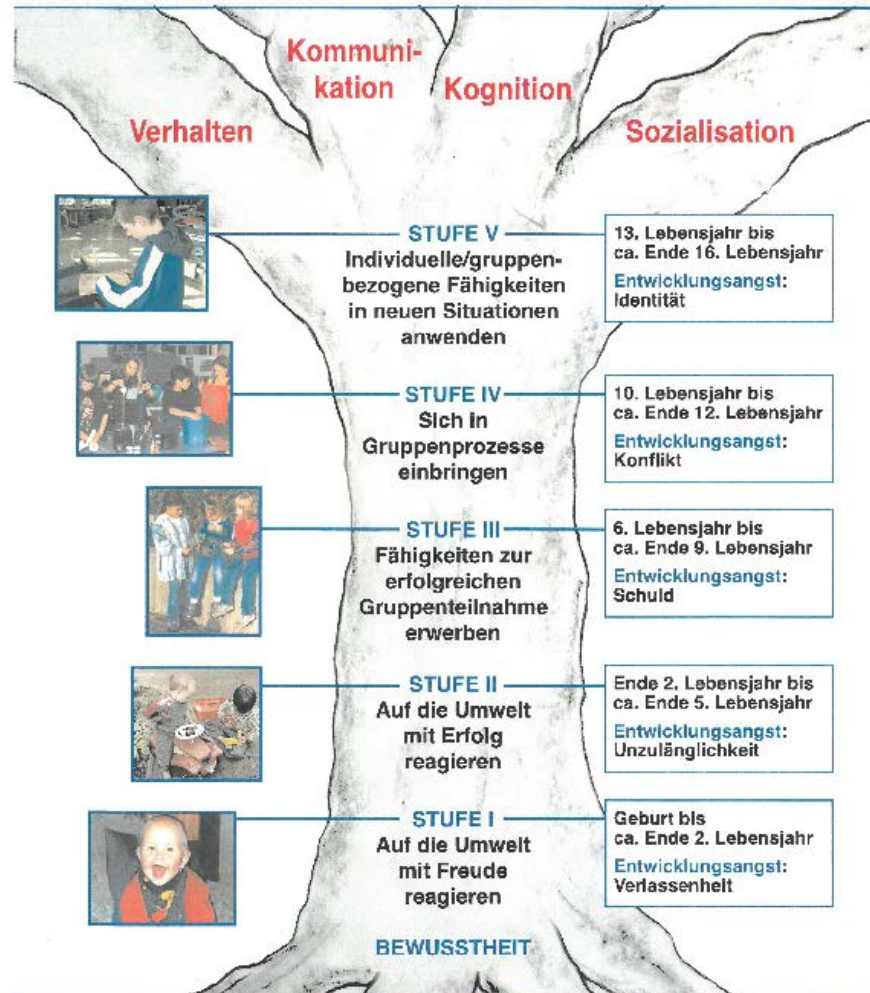

Wat seet d' Entwécklungspsychologie?

Entwécklungspsychologie – Stufentheorien ginn dovun aus, dass Kanner/Jugendlecher an annähernd gläicher Reiefolleg bestëmmte Fäegkeete léieren (E.ERIKSSON, KOHLBERG, PIAGET, M.WOOD)

Déi “normal” Entwécklung beim Kand kann duerch verschidden Elementer / Evenementer beanträchtegt ginn an zu enger Entwécklungsverzögerung féieren.

Die Entwicklungsstufen des Kindes /Jugendlichen zwischen Geburt und 16. Lebensjahr

© M. M. Wond et al. (1995): Developmental Therapy – Developmental Teaching. Austin, TX: Pro-Ed
© der deutschen Version: Institut für Entwicklungstherapie/Entwicklungsdiagnostik e.V., Düsseldorf

Entwécklungsstuf 1: Mat Freed op d' Ëmwelt réagéieren

Entwécklungsstuf 1

Kand am Alter vun ënner **2 Joer**

Zentral Bedierfnisser : **Mat Freed op d' Ëmwelt reagieren**

- Versuergt ginn
- Emsuergt ginn
- Dës néi entdeckten Welt mécht Freet a keng Angscht

Typesch Entwécklungsangscht an der Stuf1: **Verloossenheet**

Entwécklungsstuf 2: Erfolleg an Bewonnerung

Entwécklungsstuf 2

Kand am Alter vu **3-5** Joer

- “ECH” bezunn
- Zentraalt Bedierfnis an da Stuf 2 ass: **ERFOLLEG**
- Typesch Entwécklungsangscht an dëser Stuf ass : **ONZOULÄNGLECHKEET**

Entwécklungsstuf 2

Hëllefriich Roll an Aufgab vum schoulesche Personal / Erwuessenen:

- Muechtvollen Erwuessenen: „Du kanns alles!“ „Du weess alles!“
- Erwuessener léise Problemer;
- Erwuessenen, den d’Kand akzeptéiert an säin Erfolleg garantéiert

„Fann mech super!“

Entwicklungsstuf 3:

Entwécklungsstuf 3

Kand am Alter vu **6-9** Joer

- Zentraalt Bedierfnis: **Erfolleg am Grupp hunn**
- Zentral Angscht: **Schold**

Entwécklungsstuf 3

Hëllefräich Roll an Aufgab vum schouleschen Personal / Erwuessenen

Reegelen; bedeitenden, muechtvollen Erwuessenen „Jo, ech wëll Reegelen a Grenzen“

Fairen, staarken Leeder, suergt vir Recht an Uerdnung an erkennt déi individuell Fäegkeeten

Entwécklungsstuf 4: Mat Erfolleg un Gruppeprozesser deelhuele

Entwécklungsstuf 4

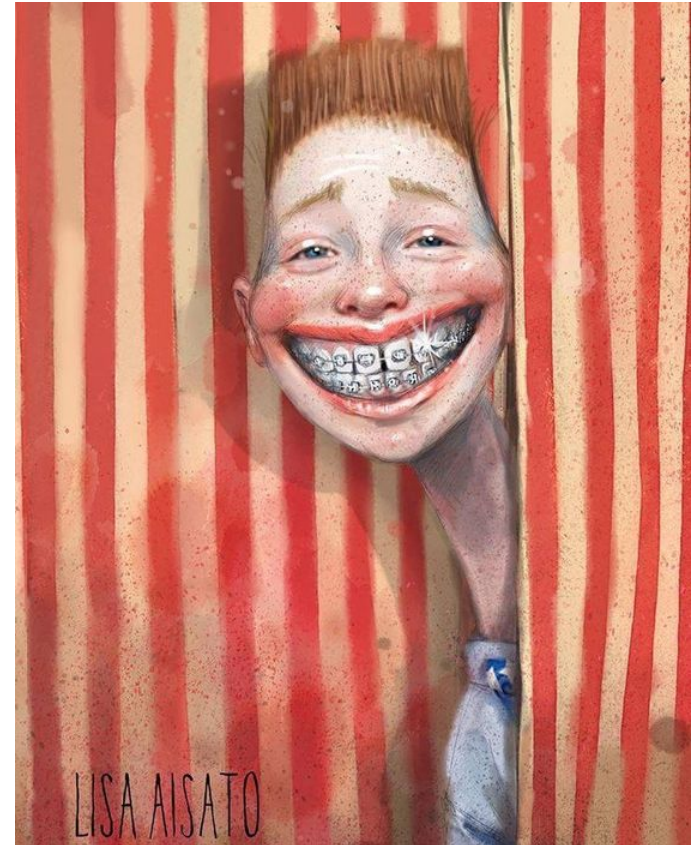
Kand am Alter vu **10-12** Joer

Zentral Bedierfnisser: **Erfollegräich un Gruppeprozesser deelhuelen**

Zentral Angscht: **Konflikt**

Entwécklungsstuf 4

- Zougehéieregkeet – respektéierte Member vum Grupp
- Erwaardunge vu Peers an Erwuessenen erfëllen
- Perséinlech Qualitéiten entwéckelen an abréngen
- Ech kann et vläicht dach net eleng resp. ouni Hëllefsmëttel

Entwécklungsstuf 4

Hëllefräich Roll an Aufgab vum schouleschen Personal / Erwuessenen:

- Ënnerstëtzen, Unerkennen a Fördere
- Eescht geholl ginn
- Hëllef eis, dass mir dat eleng fäerdeg bréngen

Entwécklungsstuf 5

Entwécklungsstuf 5

Jonken am Alter vun **13-16** Joer

Zentral Bedierfnisser:

Individuell Fäegkeeten a Gruppekompetenzen
an neie Situatiounen uwennen

Entwécklungsstuf 5

- Ech selwer sinn an gläichzäiteg vun aneren unerkannt ginn
- Onofhängegkeet, Gerechtegkeet, Selbststännegkeet
- Verantwortlech Verhalensweisen entwéckelen

Zentral Angscht: **Identitéit**

(Selbstzweiwel, multipel Rollen- an Wäertesystemer)

- Ech kann et vläicht dach net eleng resp. ouni Hëllefsmëttel

Entwécklungsstuf 5

Hëllefreich Roll an Aufgab vum schouleschen Personal / Erwuessenen:

Beroder, Uspriechpartner

Opfälligt Verhalten Retard an der Entwicklung

Verhaltensopfälligkeit als Entwicklungsretard

- Fähigkeiten werden gefördert und aufgebaut
- Entwicklungslogischen Aufbau
- Sozio-emotionalen Entwicklungsziele ab dem aktuellen Entwicklungsstand aus (nicht vom Alter!)
- Präzise Diagnostik notwendig – ELDIB z.B.

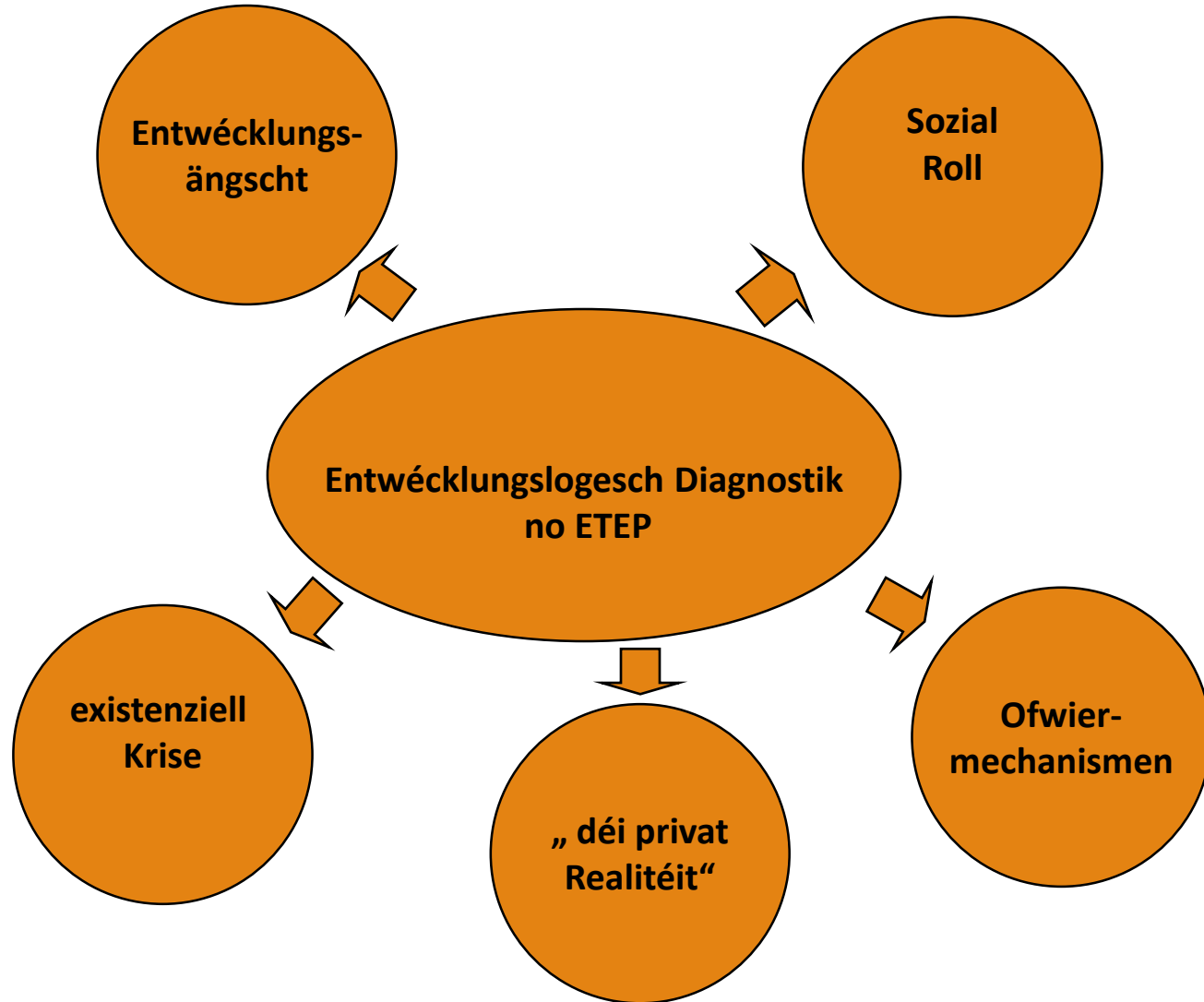
Opfälligkeit als Retard *an der Entwicklung* verstehen

Wichtig vir déi Kanner am Setting Schoul:

- Sozio-emotional Entwécklungsléierzieler abauen (Kompetenzopbau)
- Iwwerfuere vermeiden (schoulesch a sozial)
- Entwécklungsstuf betruechten a net de chronologeschen Alter
- Meng Roll als Erwuessenen déi ech soll anhuelen
- Strukturatioun vum Setting Schoul jee no Entwécklungsstand vum Kand

2. Etapp: Entschlüssele vu Verhalten

Entwécklungsängscht

Stufe I	Verlooss ginn
Stufe II	Nët gudd genuch
Stufe III	Schold
Stufe IV	Konflikt
Stufe V	Identitéit

Ofwiermechanismen

Reaktioun op eng Situatioun mam Zil:

- sech selwer ze schützen
- ze weisen dat een a Nout ass
- Entwécklungskrisen ze bewältege

Et ass wichteg dës Ofwiermechanismen ze identifizéieren an ze erkennen dass déi momentan Situatioun Stress ausléist bedéngt duerch en ënnere Konflikt deen d' Kand duerch dës Mechanismen ze léise versicht.

Déi privat Realitéit / Emotionalt Gediechtnes

Dem Kand säin Erklärungsmodell vun da Welt
an vun sech selwer duerch fréier Erfahrungen
an Erlebnisser.

Ee Späicher voller Erënnerungen u
Gedanken(Kapp) a Gefiller (Häerz)

Bewosst an och onbewosst Erënnerungen u
fréier Erlebnisser

Wëll sech matdeelen

Kann erkläre firwat ee Kand seng geeschteg
Energie méi fir seng Veraarbechtung notzt wéi
fir Léierprozesser

Existenziell Kris

Wien ass fir d' Léise vu Problemer zoustänneg

- Problemer gi vun Erwuessene geléist
- Déi Erwuesse sinn net ze verstoen
- Wann ech Feeler maachen, kann ech selwer Konsequenzen droe

Soziale Rollen

Ustiwweler

Anführer

Gruppen-
gewesse

Tyrann

Clown

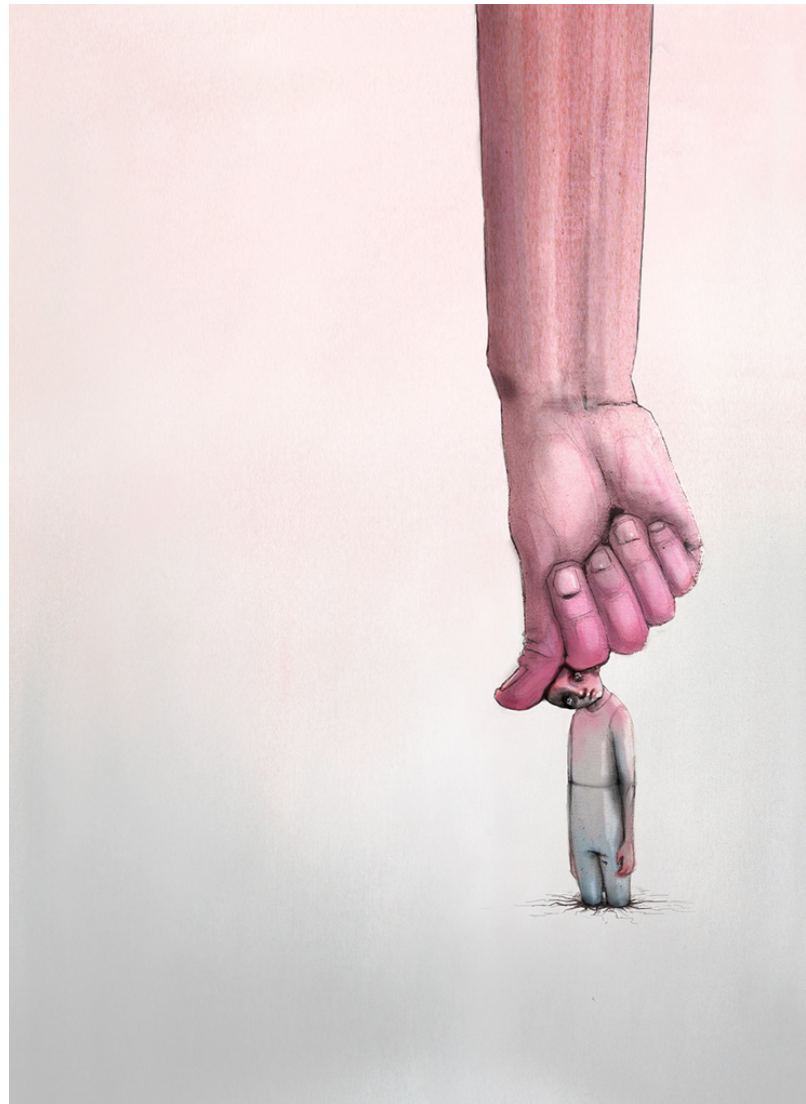
Außenseiter

Stoussnéckel

Baby

Matleefer

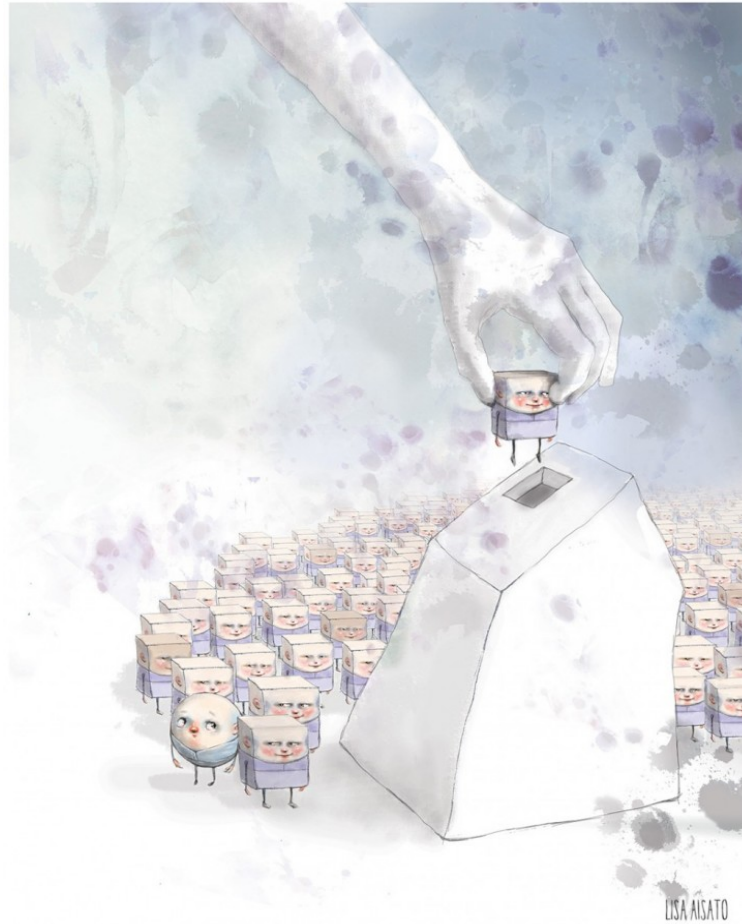
3. Etapp: Wat léisst dat Verhale bei mir aus?

Wat beaflosst meng Reaktioun?

- Spiggleuroneurone
- Verletzung vun eegene Wäerter an Normen
- Eegenen emotionalen Zoustand
- Erliewe vun Hëlleflosegkeet
- Virurteeler duerch Stigmatiséierung
- Projektioun a Géigeprojektioun

4. Etapp: Emgang mat Kanner a Jugendlechen déi e sozio-emotionalen Entwécklungsretard opweisen

Gestaltung von Léierprozessen

Strukturierung von der Zeit: Tagesplan, Basisaktivitäten, Wechsel, Übergänge

Strukturierung vom Raum: Bestimmt Bereiche im Raum für bestimmte Aktivitäten

Strukturierung durch die Rolle der Erwachsenen: Rolle angepasst an Entwicklungsstufe

Strukturierung von den Inhalten: fächerübergreifend an thematisches zusammenhängend

Interventiounsstrategien

Positive Feedback a Luef

Motivatioun duerch Materialien

Struktur

Ämlenken an Ämgestalten

Spigelen

Interpretatioun

Verbal Interaktion téschen
Erwuessenen

Regelen formuléiere

Kontroll vum Material duerch den
Erwuessenen

Physesch Nähe

Physesch Interventioun

De Raum wiesselen

Ofstand zum Grupp (am Raum)

„Life Space Crisis Intervention“

Wouerhuelen vu Stäerkten: schwierig awer hëllefreich

Schoul – Plaz vum Feeler?

- Fokus op den Defizit, de Mangel oder d' Versoen
- Och mir sinn duerch dëse System gaangen (Et war schonn ëmmer esou)

FOCUS op Verhalen dat gelenkt

Wichtig vir d' emotionaalt Gedächtnes - Selbstbild

Den Erfolleg am schouleschen Kontext ass wichtig soss ass eng positiv emotional
Entwécklung schwéier méiglech

Wäertschätzend Haltung

D 'Wouerhuele vun eise
Stärkten duerch anerer
stärkt d'Wouerhuele vun
den eegene positive Säiten a
bilt d 'Fundament fir en
erfollegräichen Opbau vu
sozio-emotionale
Kompetenzen.

Wäertschätzend Haltung géigeniwwer dëse Jonken

- D'Verhalenskompetenzen vum chronologeschen Alter trennen
- Entwécklungsretard unerkennen – EBS
- Entwécklungsängsichte berécksiichtege
- Rôle vum Erwuessene dem Entwécklungsstand ugepasst
- Unterrecht dem Entwécklungsniveau ugepasst
- D'Verhalen vun da Persoun trennen (Keen: Du bass...; ëmmer Du)
- Egenundeeler bei sech erkennen
- Neien Dag, nei Stonn-neie Start
- Suerg dofir dat et DIR gutt geet

MERCI fir d' Nolauschteren